

# Levelek egy tsz–elnökhöz

Teleírt sárga levelezőlapok, sorok csöppnyi szabad helyen is, Veres Péter-levelek, s ki tudja, mennyi ebben az országban! Kallódnak, elöbukkannak, és némelyiket már a publikáció őrizetében látni, de legtöbbjük eltűnik, odalesz, főleg ha címettjük nem költő, nem író, nem politikus — közember. (Lehet, én is ezért vesztettem el egyet, egy Kedves Öcsém-re szólót.)

Mégsem vigasztaló, hogy tudunkkal károsul meg, hiányosodik a Veres Péter-i levélörökség.

Nincs, aki összeszedje? Olyan éppen kerül.

A napokban beszéltem Veres Péter meghalt öreg komájának unokájával, Katona Lajossal.

— Megvan a levelezés? — kérdeztem.

— Egy sincs. Mind odalett. Sose küldték vissza nagyapának Pestről: hogy mi is lett vele, pedig jó kötegni volt, gumival lehetett átfogatni.

Van tehát, aki összeszedje, csakhogy nem rablóportyára gondoltam. Hanem egy több kötetre tellő levélkönyvre! Jó néhány történelmi esztendőre nyithatnánk mi abban.

Ez a nyolc levél Németh Istváné, a balmazújvárosi Lenin Termelőszövetkezet elnökéé. Nyolc a harmincból, mind sürgős-fontos tennivalókkal, gondokkal és gondolatokkal teli.

A levélírói ismeretség tíz évig tartott, Veres Péter haláláig, de évenként egyszer-kétszer találkoztak is, vagy itt Balmazújvároson, vagy Budapesten, a Gárdonyi Géza utcában.

1960-ban a „Lenin” képviselőnek jelölte az író, s az, mivel e közösség olyan kistüdőiekből, földnélküliekből toborzódott, amilyenek a Próbátétel novelláiban íródott, úgy kísérte nyílt aggodással, őszinte örömmel, ajánlatos tanácsok sokaságával: a figyellem ezer szemével a már fölcseperedett és lábba állt tsz-t, mint szülő szokta nagyfiát, ha kenyérkereső útra indul.

Egyszerű érdeklődés, érthető rokonszenv — mondhatná valaki. Vajon csak az? Vegyünk csak ki néhányat a több oldalas gazdászüzenetből.

Mint a tenyerét, ismerte a 85 ezer holdas határt a Hortobággal együtt. Az utolsó porongig. Önmagában ez nem sok, mit se mond, de vajon mivel vette rá az ittenieket idejekorán mélyszántásra, ha nem ezzel, s azzal, hogy a gróf már a 30-as években „többet termelt, mint ti, mert az 60 centire hasított le a gőzekével”.

Határt járnai az augusztust tartotta érdemesnek. Ilyenkor mondta, ha jócsövű táblát látott: „Na ez kukorica!” — a többi csak tengeri volt.

A termelőszövetkezet politikai tennivalóiban — ami 1962-ben is bőven akadt — a szövetkezeti demokrácia szélesítésében még nagyobbat gyűrűznek e kis írások nagy gondolatai. Veres Péternek hallatlan gondot okozott a tulajdonosi viszony helyes, racionálisan általános értelmezése, az egymással ütköző, súrlódó értelmezések gyakorlata. Amit ő fő termelési és tulajdonosi ösztönzőnek vall — a természetbeni részelés rideg hagyománya —, csak bonyolította a helyzetet. Az a felfogás, hogy a tulajdonos tag, csupán a közvetlen és azonnali részelő-részesezésben érzi tulajdonosnak magát, téves volt már 1962-ben is. Bár néhány évre, de csak néhányra, serkentő, jó elosztási módnak látszott.

Ebben a vitában Németh István érvei ma is helytállóak. Szerinte — ahogy ezt leveleiben megírta — egy olyan termelőszövetkezetben, mint az övék, ahol a közösség egy tagjára 4 hold szántó jut, kevés az állandó, az év végéig tartó biztos munka. S ilyen elosztással a növénytermesztők járandósága és a máshol, az állattenyésztésben, itt-ott dolgozók jóvedelme közt nagyra nyílnak az „olló”. A pénzbeni díjazás előbb-utóbb kereseti egyensúlyt teremt, s egyéb ágas-bogas termelőszövetkezeti kérdést is meggallyaz. (Hogy mik ezek, ahhoz most se idő, se hely, se alkalom.) A 60-as évek első felében-negyedében a gyenge minőségű s az ennél csak soványabb termés-

Átlag, s az, hogy az Alföld vidékein évszázados gyökerű a legkülönbözőbb hanyadú búza, répa, tengeri stb. részelés, igazolja ugyan Péter bácsi „útmutatóját”, de maga az út tartósan nem járható. Persze könnyű ezt most mondani, amikor a vak is látja. 1960-ban, 62-ben azonban nagyon is nyitott szemmel lehetett olyasmit állítani és állni, hogy az elosztás — legyen az bármiféle! — sehogysem, tehát elvileg sem határolja körbe az enyém-tied-ővé tulajdonosi viszonyt.

Minderről tanúskodik az itt közölt levelek fenntartás nélkül csengő vitahangja.

Ez a levelezés — de mint előljáróban pedzettem, még több ilyen is van a faluban — a „Szülőházam Hortobágy mellyéke” tápcsatornája, egyik vivőere. E fontos, vallomásos könyv születésénél vagyunk jelen, ha a nyolc levéllel, levelezőlappal összevetve olvassuk.

SZALAI CSABA

1

*Kedves Németh elvtárs!*

*Utolért a levél erre kinn a Dunántúlon és mindjárt hadd mondjam meg: én azt hiszem a legjobb volna, ha augusztus első harmadában néznék haza, hogy ne csak titeket nézzelek meg, hanem a keleti országrészt is lássam, mert nagyon erős bennem az aggodalom: ha kenyérnekvaló lesz is, de a takarmány megint kevés lesz. Most ugyan épen az előbb elérkezett ide az első eső, nagy széllel és kevés vízzel, de vannak dolgok, amelyeken már keveset segít. Például elég sok tengerit látok erre — bokáig-térdig érőt — amelyeken ha segítene is egy országos hetes esőzés, de igazi jótermést már nem tudnak adni, mert nemcsak a szárazság nyomorította meg őket, hanem az elkésztet kapálás és a dudva is. Errefelé a nagyon ritka szép talajművelés mellett azt látom, hogy nemhogy a kétszeri kapálástól a háromszori és négyszeri felé haladnánk, inkább vissza felé megyünk az egyszeri kapálás felé. Mert a tengeri utolsó húzatását nem akkor kell megadni, amikor már a csövet hányja. Akkor nem gázosodik el és lehet utána még jó búza.*

*De hagyjuk ezt, majd beszélünk róla, hiszen én azt hiszem Újvároson minden ember tudja, tehát még a t. sz. elnökök és mezőgazdászok is megtanulhatják, hogy Magyarországon ha csak a gabonatermés jó, de a tengeri, répa, krumpli és a szálás takarmányok elsülnek, akkor szegény lesz az esztendő, mert a földünk nagyobbik fele rossz termést adott.*

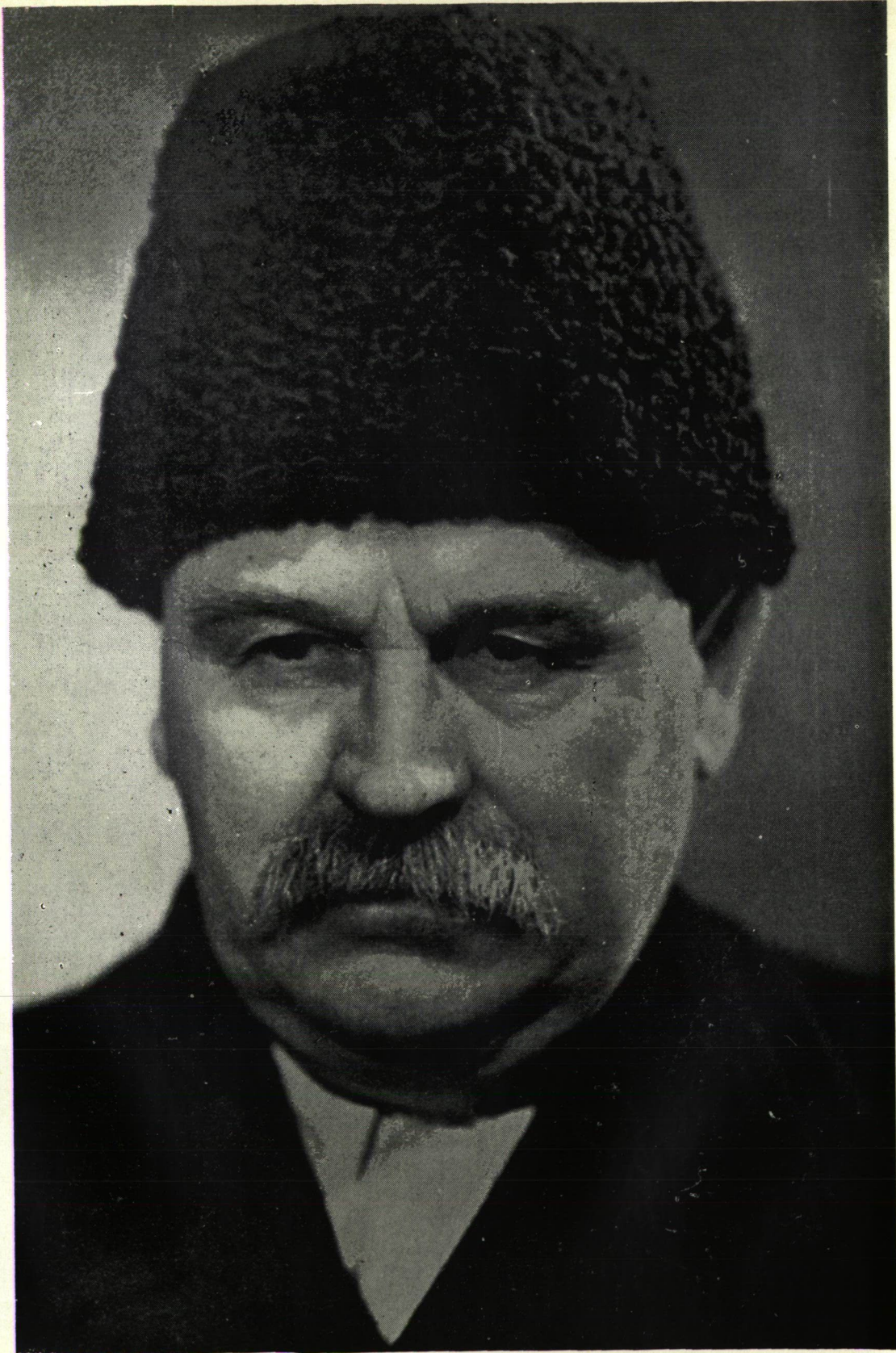
*Éppen ezért azt is tudja minden értelmes parasztember, hogy Magyarországon, különösen az Alföldön, 100 esztendőből 60—70-ben úgy lehetett kiteleltetni a jószágállományt, ha minden szál szalmát és minden marék töreket megbecsültünk és minden szál tengerikórót betakarítottunk, mert még a törek is jobb, az árpaszalma szecsakázva kevés szénával, lucernával, répával összekeverve meg különösen jobb mint a semmi.*

*Errefelé a Dunántúl azonban a szalma megint elpocsékolódik, hiába volt jó száraz idő, holott az anyaszéna sok helyt tönkre ment vagy lábán vénült, a lucerna pedig a harmadik kaszálását nagyon soványan adja.*

*Nekem ugyan nincs jogom tanácsot adni, de mégis azt mondom: nem tudjuk milyen lesz a nyár vége, gyűjtsetek össze mindent amit lehet.*

*Majd amikor le tudok menni, még írok. Most néhány hét óta, amióta elmúlt rólam a tavaszi betegség nagyon sokat dolgoztam és még van is hűjja, de augusztusra mire csúszik a tengeri, szabaddá teszem pár napra magam.*

*Addig is: még valamit! Nem tudom milyen és mennyi szántóigátok van, de ha csak lehet most nyáron ugaroljatok. Ne a tarlót dörzsöljétek a tárcsával; az keveset ér, hanem az ekét eresszétek le jó mélyre. A nyári nap kiégeti és meghizlalja a szántást: ez a jövő évi jó termés alapja. Úgy volt ez a Macson, Nagyhegyesen és a*



## Az Országház Kapujában, 1946

Péter és Julcsa a lépcsők legtetején,  
láttal a kapunak harangszavú dőlben,  
seregek a fényben, százezrek meg seregek,  
aknascilankos gelikkkel fohászokodva állunk:  
mi vagyunk a Himnusz, s Péter ama tiszta ingben  
megborzong a köig, látva az ünnepi barátot,  
látva a Kenyeret, bort s az áldozat sugallatától  
megütve kifakad a lebitangolt Haza nevében  
s mutat újjal a kőtoronyok tumultusára:  
AMIŊ EZ A HAZ NEM A MIENK — nem a miénk,  
visszhangzik bennem, aki könyöklök ott egy lovacskán  
s tudom: az idő a miénk, tudom: a köveknek is  
távlata por, mert áthallhat minden a rostán.  
De soha az ő képük, soha a mi fiatal arcuk.

\*

Nagy László



FELESÉGÉVEL, 1946-BAN



MUNKASZOLGÁLATOSKÉNT IKLADON, 1941-BEN



MUNKASZOLGÁLATOS IKLADON



HADÜGYMINISZTERKÉNT BORSOD MEGYE FŐISPÁNJÁNAK  
JELENTÉSET HALLGATJA

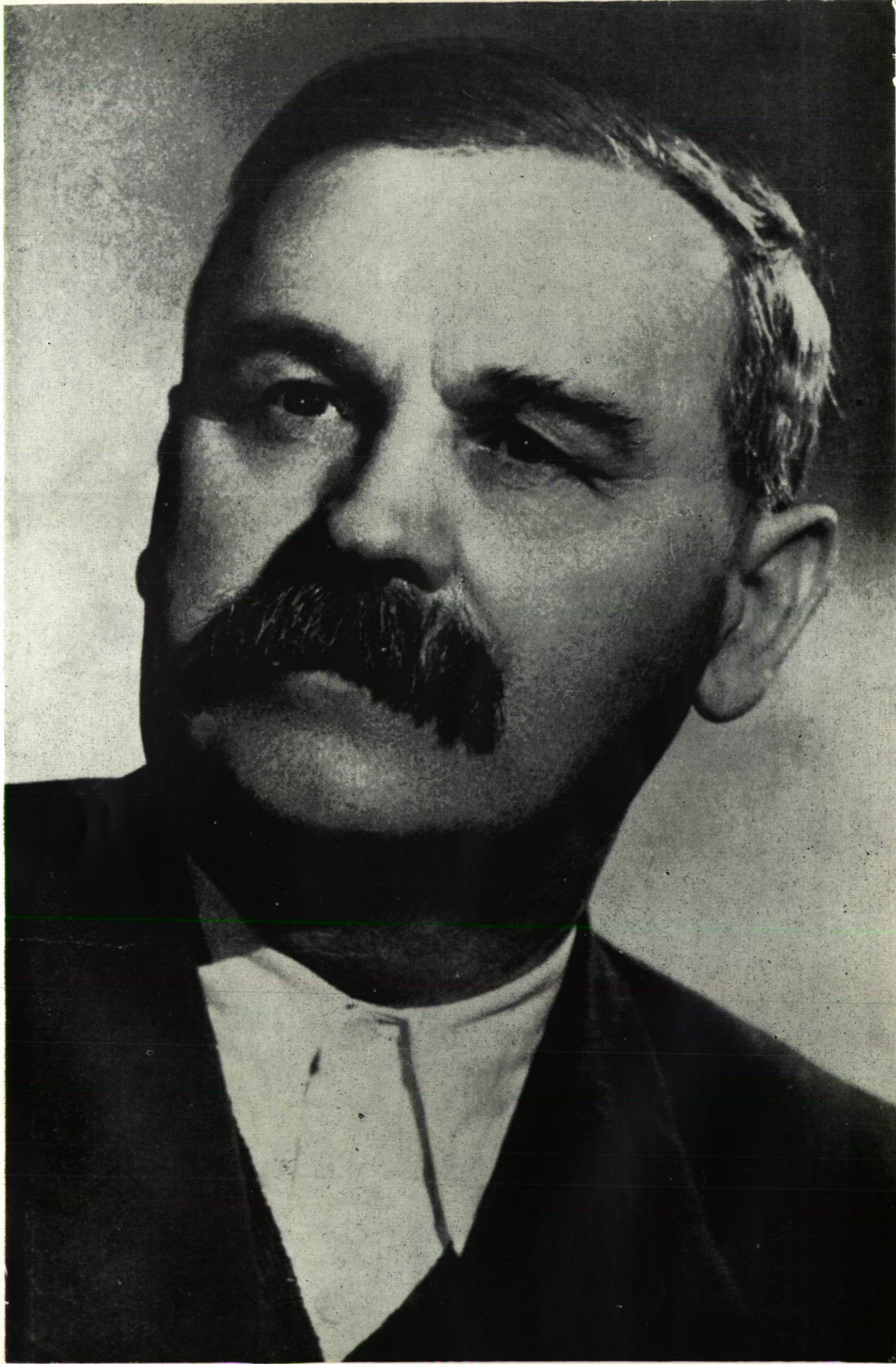


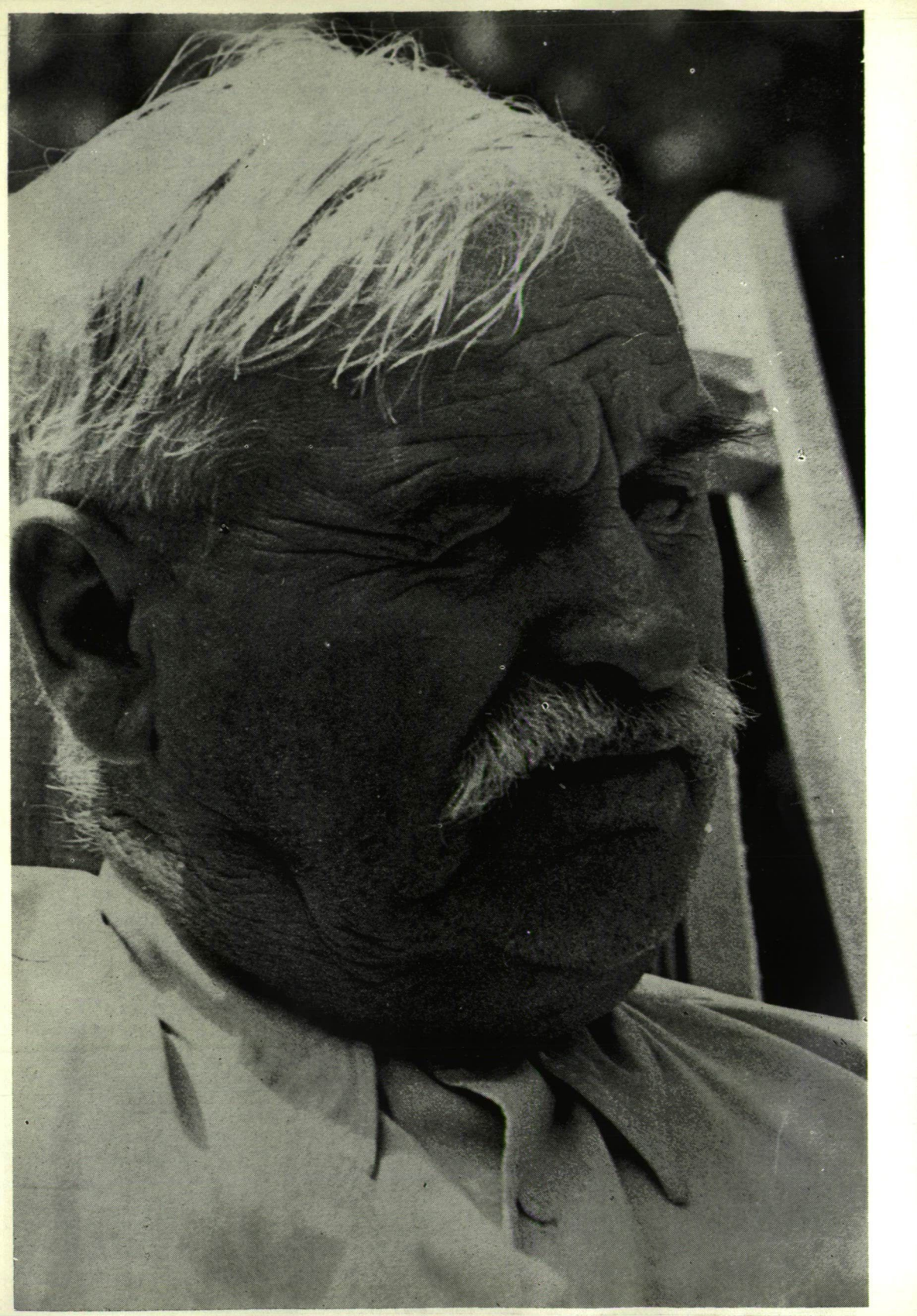
MARGIT LÁNYA ESKÜVŐJÉN, 1947-BEN



CSALÁDI KÖR BEN, 1952-BEN







Nagyháton is. Az évszázados gazdálkodási igazságok nem feudális vagy kapitalista hanyagságok!

Elég, mert nektek sok a dolgotok!

Üdvözzetlél:

Veres Péter

Balatonakarattya

1961 júl. 13.

Ui. A levelet, mivel ezek nem személyes ügyek megmutatható Dobi Pistának is!

2

Kedves Németh elvtárs!

Megkaptam a levelet és azonnal válaszolok, mert a kérdés engem is nagyon érdekel. Szinte személyesen is, mert éppen a napokban kaptam otthonról panaszos levelet, hogy a legnagyobbik lányunokám ipari tanulóknak akart volna menni, hiszen a tévésben nincs munka, illetve nincs folyamatos munka és így nem érzik benne a jövőt, de a 40 jelentkező közül csak négyet vettek fel a kereskedelmi tagozatra, holott ezek a nagyocskák lányok már nem ülhetnek otthon. Keresni szeretnének, s így dolgozni akarnának.

Egyáltalán az Alföld egyes vidékein, de különösen a Tiszántúl nagyobb falvai-ban jelentkező időszaki munkanélküliség nekem állandó gondom. Tegnap is beszéltem róla az országgyűlés kulturális bizottságában. Különös tekintettel az iskola-hagyott gyermekek foglalkoztatásának és továbbtanulásának a problémáira, de nem-régiben is Kállai Gyula elvtársal is szót váltottam már róla. Konkrétan az ipari üzemek alföldi telepítéséről és egyben az alföldi népfelcsesleg Dunántúlra való át-telepítéséről. (Dunántúl és Északon milliárdokat veszítünk a hiányos és késedelmes mezei munkák miatt, az Alföldön meg a kihasználatlan maradt munkanapok kö-vetkeztében.)

A cukorrépa ügyben való aggodalmaidat megértem, lehet, hogy van is valami alapja (én még nem hallottam róla, de ez nem jelent semmit, mert engem ilyen értelemben nem informál senki, így például arról se hallottam még, hogy a köz-ségben megszűnt a függetlenített párttitkári szolgálat) de azért nem tudom elhinni, hogy ezt nagy arányokban keresztül lehetne vinni. Addig is azonban, amíg haza-megyek, (lehet, hogy még júliusban, de augusztusban biztosan) azt tudnám mon-dani, hogy gondolkozatok — a többi vezetőkkel együtt is, a következőkön:

1. A régi földbirtokosok és bérlők évtizedes tapasztalataik alapján nagy disznó-hizlalást és szarvasmarhanevelést valósítottak meg az újbárosi és a debreceni feketeföldeken. Ebből gazdagodtak meg a Lichtscheinek. Mi ehhez a jó alap?

a.) a jó feketeföld. Biztos termés tengeriből, lucernából, silókukoricából és minden tömegtakarmányból. Például takarmányrépából is. A sok lucerna és takar-mányrépa lehetővé teszi, hogy a szalmafélék javát felszecsckázva az eltartható és hizlalható állatállományt igen magasra lehet növelni. Fejésre is nagy állományt kellene beállítani, hizlalásra is, de növendékállat nevelésre is.

b.) a baromfinevelésben nem állani meg a tyúknál, csirkénél, tojásnál, hanem a libahizlalást, kacsahizlalást is meg kell próbálni. Jövője van: aranyvaluta! A liba-máj és a kacsasült az egész világ vendéglátó üzemeiben a legdrágább ételek közé tartoznak.

c.) A nagyobb arányú állattartás és a szalmával való jó gazdálkodás (ne enged-jétek a tarlón szétszóródni és elpazarlódni a szalmát, mert csak azzal lehet igazi jó felszívó trágyát csinálni!) azt eredményezi majd, hogy a gabonáitok még az aszá-lyos években is (az ott nagyon gyakori!) jobbak lesznek és nem kell túlnagy földet kalászossal bevetni. Eredmény még több takarmány, még több jó trágya, még na-gyobb termésátlagok és jó jövedelem a tagoknak, de nagyobb lehetőség a belterjes üzemekégek beruházásaira is!

d.) Egyelőre nem túlnagy területen gyümölcsöst létesíteni a helyi-községi fogyaszt-

tásra. Ugyanezt megpróbálni gyökérkultúrákkal — petrezselyem, sárgarépa, cékla, torma stb. — A paradicsom és a paprika, láttam, már meg.

e.) Édesanyám a Kadarcs utcai meleg partos földön kitűnően uzoválta a vetőmagtermesztést. Száraz vidék kell neki. Próbáljátok meg. Egyelőre nem túl nagy területen, és ne ijedjétek meg, ha a mi szeszélyes egünk alatt nem minden sikerül az első esztendőben. (Az esetleges gyümölcs telepítésnél ajánlom a figyelmetekbe, hogy ne csak a Sztalinyec által megforgatott 60—70 centire ültessetek fákat, hanem kíséreljétek meg egy parcellán 100—120 centiméteres gödrökbe ültetni, hogy a téli csapadékkal az egész nyarat kibírja a fa. Csudamód nőnek. Láttam és próbáltam kütgödörbe (a betemetett helyére) fát ültetni, rendkívüli eredmény. A betemetett helyére ültetett kajszifánk szétrepedt közepén az óriási terméstől, mert nem gondoltunk rá, hogy az is megtörténhetik. Nézd még a temetőket, milyen gyorsan nőnek abban a fák, mert a gyökerek a mélyről táplálkoznak.

Egyelőre ennyit, amíg majd beszélgetünk. Az Erdeivel való beszélgetést valószínűleg meg lehet csinálni, majd beszélék vele. Ha itthon lesz már júl. 3.-án a parlamenti ülésen. (Csak el ne felejtsem.)

Ugyancsak a tavaszi megjegyzésemről is, ami a „bérezésre” vonatkozott. De addig is annyit: az én aggályaim alapja az, hogy vajon célszerű-e ezt már akkor megcsinálni, amikor a termelőszövetkezetek még ipari termelőközösséggé se formálódtak? Ahhoz, hogy az emberek majdan országban, nébben, nemzetben, az államban mint nagy közösségben érezzenek és gondolkozzanak, jó volna ha előbb a közösségben, a szövetkezetben való érzés-gondolkozás beidegződne náluk. Attól tartok így nemcsak hogy cselédnek és napszámosnak érzik magukat, de annak is maradnak. Ami viszont a magasabb formánál se jó.

Értessz engem?

De erről majd beszélhetünk.

Addig is azonban, ha az ezer dolog mellett erre egyáltalán időt tudtok szakítani néhányan a gazdálkodó fiatalok közül, olvassátok el az új könyvemből, a Tiszántúli történetekből „A csatlós” ciklust és a Kortárs 1962. 5-ik (májusi) számából a „Mai ifjúság — holnapi társadalom” című cikket, hogy jobban értsük egymást.

Üdvözléssel:

Bpest 1962. jún. 27.

Veres Péter

ui. A múlt héten átszaladtam a falun, de nem volt időm semmire, mert vendég voltam a H. Népfront kocsiján, s azoknak sietni kellett Pestre. De láttam a cukorrépa a feketeföldön mindenütt nagyon szép, az őszi árpa elég jó, a búza gyenge, a tengeri reményfadó, de a 30 mázsáról majd csak aug. 20. táján beszéljünk!

3

Kedves Németh elvtárs!

Amint írtam lemegyek majd Újvárosra. Pontos időt nem tudok még. Gondolom augusztus első felében, mint tavaly, amikor már túllesztek az aratás-cséplésen és a többi terményből is biztosabbat lehet látni.

Akkor majd beszélünk a „bérezés” problémáról is. Országos ügy ez. A Népszabadság mezőgazdasági rovatvezetőjével Tóth Benedekkel jártunk a napokban a Dunántúlon is és gondolom, hogy majd lejönnek velem Újvárosra is. Akkor majd csinálunk egy kis tanácskozást.

Erdeivel is beszéltem. Ebben benne van, nagyon szívesen, de hogy mikor tud kiszakadni az ő nagyon sok országos és nemzetközi kötelezettségeiből, azt nem lehetett előre tisztázni.

Az az eső, amit ti kaptatok még kevés, de az igazi őszi, vagy tavaly nyári mélyszántásban — a feketeföldön — csudát tud tenni a tengeri. Mondhatni: eső nélkül is adhat gazdag termést. De csak a tengeri. A krupmli, répa már nem. De

majd meglátjuk. Az ország nyugati és délnyugati vidékein bőséges esőzések voltak, az Alföldön elég nagy területen még kevés volt.

A többit majd később. Most sok munka van előttem.

Üdvözlettel:

Veres Péter

Bpest

1962 júl. 20.

4

Kedves Németh elvtárs!

Sajnálom, hogy elkerültük egymást. Sietnem kellett haza, mert csak vendég voltam a mások kocsján és mi már előző nap is úton voltunk. A Dél-Alföldről jöttünk Debrecen felé.

De azért kedden reggel még kiszaladtunk a Daraksa felé, egészen a csegei határ aláig. Mert a feketeföld ugyan elég szép, helyenként nagyon szép, de a ti földeitek nagyobbik fele és az országé is tarka föld, amelyeken sok kár van a termésben. Nemcsak a kalászosokban, hanem a kapásokban is. Végülis országos értelemben nem terem meg a fele se annak, ami jó munkával, jó idővel megteremhetett volna.

Egyébként a Lenin határa az út mellől nézve feltűnően szép. Friss és gazdag. Sajnos a felső földek soványak, a szegbeli földek meg vegyesek. Oda nem tudtam bemenni, mert rossz az út és másé volt a kocsi, de a kishorti, nagyhorti földről sejtem, hogy milyen lehet.

Igaz is: nem értem, hogy miért eresztette ki a község a kezéből a nagyhorti dinnyési határt? A Nagyhort ósrégi újvárosi föld és jó munkával a téesz többet termelne rajta, mint az az állami gazdaság, amelynek — láttam — a csatorna mentén zöldek ugyan a tengeritáblái, de zöld benne a vadmuhar is! Ha ti jól megmunkáltátok volna, lejönne róla 25—30 mázsza csövestengeri, így meg lejön talán 10—15.

Tegnap a Hortobágyon találkoztam Harangi elvtárrsal, az ottani tanácsi kirendeltség vezetőjével és szót váltottunk arról is, hogy a Hortobágy önálló községgé válik majd nemsokára, ami nyilván helyes. De az nem lesz helyes, ha az ottani állami gazdaság magával visz néhány ezer holdat. Az újvárosi téeszek jövőjét ugyanaz a törvény határozza meg, ami a régi uradalmakét: minden feketeföldi nagygazdaságnak legyen egy állatnevelő, legelő gazdasága is. Ha majd a feketeföld minden darabja igazi mélyszántást és elegendő trágyát kap, olyan takarmánytömeget ad lucernában, répában, borsóban, bükkönyfélékben, de szemes abrakban és főleg tengeriben, amelyre végül igazi állathizlaló üzemeket lehet alapozni. De ehhez szükség van árpatermő földekre és öntözhető legelőkre, hogy a növendék jószág ott, helyben legyen tenyészíthető, s ne pénzért kelljen megvenni a bikaborjúkat stb. stb.

No, egyszerűen írd meg milyen ügyben kerestél. Szeptember dereka táján Finnországba megyek, de nem sokáig leszünk oda.

Üdvözlettel:

Veres Péter

[1963, aug. 28. — Postabélyegző]

ui: A cukorrépatók java még növésben van! Vének volna a zöld, erős táblákat felásni. Rengeteg sárguló és muharos táblát láttam az országban, még a bősörményi határban is, azokat kellene inkább ásatni. Semmi sincs úgy, ahogy kellene. Papírról nézik a tervet...

5

Kedves Németh elvtárs!

Amint már az ősön üzentem, Kállai Gyula elvtársnak is írtam a nagyhorti föld ügyében.

Most ismét válaszolt az F. M. információja alapján. A minisztériumnak tervei vannak a hortobágyi nagygazdasággal, amint ezt már a megyénél is mondták ne-

kem. Azonkívül pedig 10 millió befektetésük van azon a földön, ami nagyon megterhelné a balmazújvárosi tsz-ek költségvetését. Az F. M. emberei azt ajánlják: bővítsék az újvárosi tsz-ek az öntözött területet és terjeszkedjenek a belterjesség irányába stb. amint azt már az otthoniak is tudják.

Én természetesen másképp látok némely problémákat. Meg vagyok győződve arról, hogy a mezőgazdaság felfejlesztése, ami a szocialista államokban életkérdés, nemcsak a gépesítés, nem is csak a kemizálás, hanem a jól kereső, a földművelő munkában éppen ezert életcél, hivatást találó és persze mindezekből eredően jó közérzetű földművelő szakmunkásokkal lesz elérhető.

Ezt meg is fogják csinálni, és ez valamennyire már folyamatban is van. Csak azt kellene megérteni, hogy közben és addig is élni kell és ha csak öregemberek és öregasszonyok maradnak a földnél, végül már a gépekhez sem lesz megfelelő ember. A mezőgazdasági fejlődés mind-mind több tudást követel, a több tudás megszerzéséhez pedig intelligencia, fogékony értelem kell.

Mindezt már sokszor elmondtam, alkalomadtán meg is irtam, nem is ismételem hát, mert az elvtársak is ugyanúgy tudják, mint én.

Jó volna már hazanézni, de nem bírom a téli utazást. Most javulok egy kisebb betegség után.

Üdvözlettel:

Bpest. 1964.

Veres Péter

jan. 8.

6

Kedves Németh elvtárs!

Megértettem mindent a leveléből, jobban mint a minisztérium válaszából. Nem mondok vele újat, hogy ezzel én némely vonatkozásokban nem tudok egyetérteni. Különösen ha arra gondolok, hogy a szocialista társadalomban minden az emberért van. Képtelen helyzet, hogy Balmazújváros a maga ez idő szerinti 85 ezer holdján a fele lakosságnak sem tud biztos kenyeret adni. Mert a földművelésben sohasem az volt a fő probléma, hogy télben is legyen munka és kereset, hanem az, hogy télen is legyen kenyér és tűzrevaló. Ahol jól gazdálkodnak és jól dolgoznak, nyáron és ősszel bőségesen kidolgozzák a télen elpihent napi 8 órákat. Akár órában számoljuk, akár felhasznált munkaerő-kalóriában. A gabonatakaromány- és állattenyésztő gazdaságokban erre kellene törekedni a szocialista rendszeren belül is.

Nem szólok bele a dolgaikba, hiszen azt ott helyben a tsz embereinek kell tudni, mert ők ismerik az összes körülményeket, azt azonban meggondolandónak tartanám, hogy a kertészetet csak tíz holdra csökkentik.

Megmondom miért: Ha, ne adj Isten, megint aszályos nyár lesz, a tagok kertjeiben nem terem meg egy főzetbe való krumpli se, és persze se gyümölcs, se zöldségféle. A Keleti főcsatornának legalább annyi haszna legyen, a szántóföldi öntözés mellett, hogy minden tagnak az újig való kenyér, szalona mellett újig való kolompérja és más egyéb főzeléke legyen. Ez a megélhetés mellett a jobb közérzet kérdése is. Inkább fel kell emelni a juttatások árát, hogy ne fizessen rá a tsz, de a tagokat éhen hagyni a legveszedelmesebb dolog.

Azonban — ismétlem — innen a távolból nem szívesen adok tanácsokat.

Ami az irodalmi ankétot illeti, arra most azt mondanám: amíg ilyen tél van, semmit se merek vállalni, mert nem bírom a rossz időt. Azért nem voltam ősz óta sehol sem, még Debrecenben a képviselői értekezleteken sem. A másik oka a húzózkodásnak, hogy Balmazújváros jelenlegi problémái mellett nehéz dolog, szinte lehetetlen csak-irodalomról beszélni. Éppen ezért én azt hiszem jó volna előbb a járási és megyei vezetőségeket megkérdezni, ahol nem mindig látják szívesen az én beszédeimet, még ha az akármennyire szocialista is.

Üdvözlettel:

Bpest. 1964.

Veres Péter

január 26.

*Kedves Németh elvtárs!*

Köszönöm a tájékoztatást. Valóban érdemes lett volna már egy-egy zárszámadó közgyűlésre elmenni. Sajnos a mezei termelésben mindig megjelenhetik valami baj.

Nincs is hozzá semmi különös megjegyzésem. Ez így, ahogy meg van írva még nyugtató és reményteljes. Eszembe jutott azonban, hogy a felolvasandó szöveg között nyilván egy és más meg is kell magyarázni, mert a tagság túlnyomó része nem érti még, különösen az állattenyésztés tudományos tételeit. Amelyek persze sokszor problematikusak is.

Egyetlen dolgot hiányolok: a háztáji termelés eredményeiről, a háztáji szükségletek mikénti kielégítéséről nincs szó a beszámoló írott szövegében. Pedig tudom, hogy a Lenin aránylag jól teljesíti ebben is a tagok és a népgazdaság igényeit.

Most már emiatt az állatbetegség miatt nem tudom mikor nézek haza. Gondolom a tavaszon majd csak elmúlik.

Üdvözlettel:

[1965. márc. 1. — Postabélyegző]

Veres Péter

*Kedves Németh elvtárs!*

Köszönöm a gondoskodást, a kocsis is jó helyet kapott, a vezető is. Így legalább aludt egy kicsit és másnap délután még a világoson hazaérkeztünk a nagy ködben. Úgy 4 óra tájban érkeztem haza Újvárosra, még lett volna időm a vacsoráig egy kis beszélgetésre, tájékozódásra, de hát szombaton mindenki hazamegy. Délben még Vámospercse voltam, beszéltem a tanácselnökkel. Ő azokhoz képest Balmazújváros irigylendő helyzetben van, ámbar itt is sok a baj. Például: miért nem nyílhatott meg eddig az új kultúrpalota? Elvész a téli bevételnek a fele. És legalább megvan-e már új évtől a beindítási pénzügyi keret?

Sajnos az ember irtózik a téli utazásoktól, most is légszűrőt kaptunk... Azonban: vettem egy új autót is, talán jobban tudok majd mozogni. Csak sofőr nincs még.

Üdvözlettel:

1965. dec. 6.

Veres Péter

Budapest

**MOLNÁR GYÖRGY**

## Emlékeim Veres Péterről

Azonnal megismertem, ahogy az előszobába léptem, amelynek nagy, belső ajtaja nyitva volt. Péter bácsi az ablaknak háttal egy hosszúkás asztal mögött beszélgetett valakivel. Az asztalon egyik könyvének a nyomdából éppen akkor érkezett példányait rendezgették, ha jól emlékszem, a „Pályamunkások” friss példányai voltak.